

Ens
ha arribat

Europees

Maite Pagazaurtundúa, presidenta de la Fundació de Víctimes del Terrorisme, serà la cap de llista en les eleccions europees del partit de Rosa Díez. Al PP li arriba la competència...

Any
Salvador Espriu

Joia, una paraula molt bonica, però que, sigui dit de pas, no figura al meu lèxic.

La columna

Narcís-Jordi Aragó

Un zoològic satíric

Furgant en l'insondable fons documental de Carles Fages de Climent, els incansables Joan Ferrerós i Jordi Pla han aplegat un centenar llarg de breus poemes relacionats amb animals.

Del *Llibre de les bèsties* de Ramon Llull ençà, hi ha tota una tradició catalana de poemaris sobre el món animal anomenats bestiaris, entre els quals destaquen el de Josep Carner i el de Joan Oliver, *Pere Quart*. Si els versos de Carner són pulcres, elegants i transparents, el de Pere Quart són àcids i satírics, crítics i mordaxos com el que confronta la vaca cega de Maragall amb la "vaca suïssa de la mala llet". Abans d'aquest, Guerau de Liost va confeigir

Cent epigrames més de Fages de Climent

un peculiar bestiari titulat *Somnis*, i Camil Geis va enllestir un *Bestiari hagiogràfic* amb tot un seguici d'animals bíblics. També tenim bestiaris en prosa, com ara *L'ós benemèrit i altres bèsties*, de Prudenci Bertrana, i *La pregària dels animals*, del franciscà Enric Gelpí, amb un pròleg de Paco Candel.

El bestiari particular de Fages, entre la bonhomia de Carner i la sornegueria d'Oliver, es titula *Zoo* (Brau edicions, 2013), perquè majoritàriament es refereix a la fauna exhibida al zoològic de Barcelona. Per l'estil, els poemes connecten directament amb els epigrames de l'autor, salvats per la memòria oral i finalment recopilats en un volum dels mateixos curadors aparegut l'any 2002. Tenen el mateix virtuosisme verbal i el mateix aire enigmàtic; són plens de picades d'ullet i de referències secretes, carregades d'ironia i de sarcasme, i reserven per al vers final la frase afortunada, sorprenent i reveladora. Alguns al·ludeixen, més o menys obscurament, a la situació política de l'època, com aquest, escrit entre el 1966 i el 1967: "Si el lleó no vol ser rei / i els vells federals fan l'ase / mentrestant l'únic remei / és obeir el peix espasa."

Fages de Climent va morir el 1968. El "peix espasa" el va sobreviure set anys.

LA
PUNXA
D'EN
JAP

Joan
Antoni
Poch

Ara torno

La revolta bondadosa

Pep Riera

Fa just dos dilluns vaig parlar aquí de la bondat i les bones persones i al final de la reflexió ja em mostrava escèptic que el món acabés tendint cap a la bondat només perquè en Francesc Cabana ho digués en un acte públic, en Manuel Cuyàs ho recollís aquí en un article, jo els agafés el guant amb un altre article i uns quants de vostès agraïssin la nostra bona voluntat. Però una cosa és que la taca d'oli de la bondat que reivindicàvem no s'expandeixi de manera imparabile i una altra de molt diferent és que la bondat personificada es vagi extingint de la faç de la terra.

Aquesta setmana passada han mort Joana Raspall i Nelson Mandela. Tots dos van fer de la bondat, en les seves diverses formes, la seva força. Ja sé que les seves vides i les

seves obres no tenen res a veure entre si ni tenen la mateixa celebritat universal, però sí sé que tots dos estaven fets del mateix material noble del qual estan fetes les bones persones. Ara bé, que cregui això no vol dir que cregui que la bondat sigui un component genètic que uns tenen i d'altres no, o que tan sols es pugui transmetre a través de l'educació de pares a fills. No coneixia prou la poeta, bibliotecària i preservadora del català Joana Raspall. Però pel que conec de Nelson Mandela estic convençut que la bondat, la capacitat de ser magnànim, es pot adquirir a través de la voluntat.

No sé si tothom pot, per-

què em fa l'efecte que el material de què estem fets i l'exemple que hem rebut sí que compten, i molt, però sí que el propòsit de ser-ho és un pas decisiu per acabar-ho sent. També em fa l'efecte

que haver de superar obstacles objectivament invencibles per altres mètodes, ja sigui la força o ja sigui la raó, fa que hi hagi persones, com en el cas de Mandela, que desenvolupin la bondat com a arma de lluita. Aquesta va ser la seva gran força. Així va vèncer una cadena perpètua, va superar un sistema opressor i va establir un exemple universal. (També Joana Raspall es va enfrontar a la dictadura: "Ells van decidir que el català, no; jo vaig triar que el català, sí." I a la seva manera la va vèncer amb una obra impagable.)

La bondat, doncs, és revolucionària, perquè va contra el corrent dominant i és una arma de canvi. Però també si es converteix en un principi inflexible. Ara hi ha dues vacants difícils de cobrir.